

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

10.07.2023. – 14.07.2023.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА „FRONT OFFICE“

Сарајево, 17.07.2023. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 10.07.2023 – 14.07.2023.

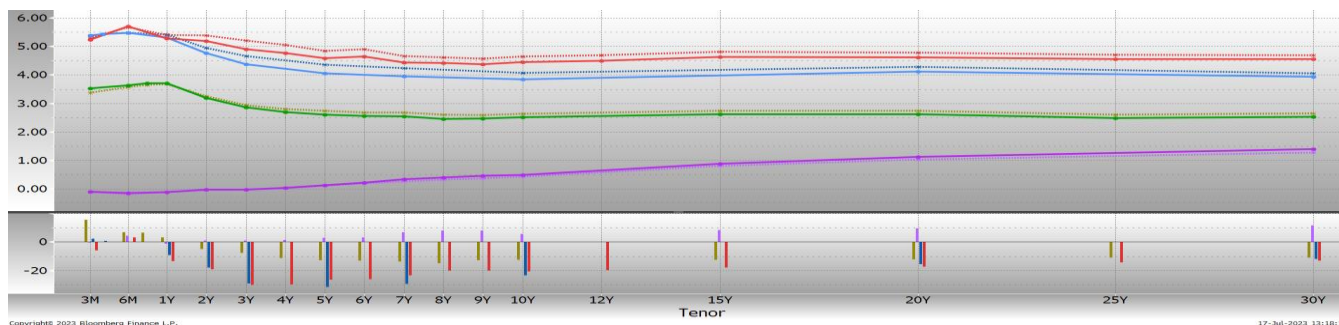
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евразона				САД				Велика Британија				Јапан			
	7.7.23.		-	14.7.23.	7.7.23.		-	14.7.23.	7.7.23.		-	14.7.23.	7.7.23.		-	14.7.23.
2 године	3.25	-	3.21	↘	4.95	-	4.77	↘	5.39	-	5.21	↘	-0.05	-	-0.04	↗
5 година	2.74	-	2.61	↘	4.36	-	4.05	↘	4.85	-	4.59	↘	0.10	-	0.13	↗
10 година	2.64	-	2.48	↘	4.06	-	3.83	↘	4.65	-	4.44	↘	0.43	-	0.48	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Бубилеве

Доспијеће	Приноси			
	7.7.23.	-	14.7.23.	
3 мјесеца	3.400	-	3.569	↗
6 мјесеци	3.569	-	3.636	↗
1 година	3.690	-	3.738	↗

Графикон 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Графикон приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 14.07.2023. године (пуне линије) и 07.07.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графика приказана је разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне нису биљежили веће промјене до половине прошле седмице када су објављени подаци о кретањима цијена у САД. Објављивање слабијег раста потрошачких цијена у сриједу, а затим и произвођачких цијена у четвртак, утицало је на приличан пад приноса обвезница еврозоне дуж цијеле криве. На крају седмице забиљежена је блага корекција навише, али су у односу на претходну седмицу приноси забиљежили приличан пад. Приноси њемачких обвезница су смањени између 4 и 13 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 8 и 19 базних поена.

ЕЦБ је прошле седмице објавила записник с јунске сједнице у којем се наводи да је „веома широким консензусом подржано повећање каматних стопа од 25 базних поена“. Наводи се и да се још увијек очекује да ће инфлација остати исувише висока дужи период, при чему узлазни ризици инфлаторних очекивања и упорност основне инфлације представљају извор забринутости. Такође, у записнику стоји да уколико инфлација не забиљежи пад испод прогнозираних нивоа, ЕЦБ ће морати да донесе одлуку о два узастопна повећања каматних стопа у јуну и јулу. Чланови УВ ЕЦБ-а и даље сматрају да су након јула могућа повећања каматних стопа уколико буду потребна и поновили су ранији став да ће одлуке зависити о подацима и да ће се доносити по принципу „састанак по састанак“. Главни економиста ЕЦБ-а, Lane, изјавио је да се банке у еврозони још увијек прилагођавају вишим каматним стопама и да типично кашњење у монетарној трансмисији значи да ће се пуни економски утицај значајног монетарног поштравања током прошле године

осјетити тек у наредних неколико година. Остали званичници ЕЦБ-а су у посматраном периоду углавном потврдили ранији став да је врло вјероватно још једно повећање каматних стопа на сједници у јулу, а да ће се након тога одлуке базирати на актуелним подацима и то принципу „састанак по састанак“, као што је и наведено у посљедњем записнику.

Објављени Сентикс индекс повјерења инвеститора у еврозони је у јулу забиљежио пад на најнижи ниво од новембра прошле године, при чему су процјене тренутне ситуације и очекивања за будућност смањене, нарочито у Њемачкој.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр .	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Сентикс индекс повјерења инвеститора – ЕЗ	ЈУЛ	-17,9	-22,5	-17,0
2.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	ЈУЛ	-10,6	-14,7	-8,5
3.	Индустријска производња – ЕЗ (Г/Г)	МАЈ	-1,2%	-2,2%	0,2%
4.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г)	МАЈ	-	-0,7%	-0,8%
5.	Индустријска производња – Финска (Г/Г)	МАЈ	-	1,7%	-3,2%
6.	Индустријска производња – Ирска (Г/Г)	МАЈ	-	-14,3%	26,0%
7.	Индустријска производња – Италија (Г/Г)	МАЈ	-4,5%	-3,7%	-7,4%
8.	Индустријске продаје – Холандија (Г/Г)	МАЈ	-	-6,5%	-8,5%
9.	Прерађивачка производња – Холандија (Г/Г)	МАЈ	-	-9,2%	-12,2%
10.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR)	МАЈ	-	-0,9	-8,0
11.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR)	МАЈ	-	4,71	0,362
12.	Јавни дуг - Италија (у милијардама EUR)	МАЈ	-	2.816,7	2.812,0
13.	Стопа инфлације – Њемачка (финал.)	ЈУН	6,8%	6,8%	6,3%
14.	Стопа инфлације – Холандија (финал.)	ЈУН	6,4%	6,4%	6,8%
15.	Стопа инфлације – Француска (финал.)	ЈУН	5,3%	5,3%	6,0%
16.	Стопа инфлације – Шпанија (финал.)	ЈУН	1,6%	1,6%	2,9%
17.	Стопа инфлације – Ирска (финал.)	ЈУН	4,8%	4,8%	5,4%
18.	Стопа инфлације – Португал (финал.)	ЈУН	4,7%	4,7%	5,4%

САД

Објављивање података о индексима потрошачких и произвођачких цијена утицало је на смањење приноса на америчке државне обвезнице током прошле седмице, нарочито на средњем дијелу криве. Упркос нижој инфлацији од очекивања, тржишни учесници сматрају да *Фед* треба наставити с повећањем референтне каматне стопе на сједници која се одржава наредне седмице, како би се достигао циљани ниво инфлације од 2%.

Званичници *Феда* су сигнализирани да ће наставити с поштрвањем монетарне политике на састанку овог мјесеца, упркос подацима о стопи инфлације. Предсједник *Феда* из Ричмонда, *Barkin*, изјавио је да је инфлација још увијек превисока те уколико би *Фед* ускоро одустао, то би захтијевало да се учини још више. Истовремено, предсједник *Феда* из Минеаполиса, *Kashkari*, истакао је да би укоријењена инфлација могла подстаћи *Фед* на даљње повећање каматних стопа. Напоменуо је да би више стопе извршиле већи притисак на банке те да супервизори банака морају осигурати да су банке спремне за окружење с вишим каматним стопама. Такође, *Kashkari* је нагласио да би подизање отпорности банака могло смањити тензије у политици, додајући да би требало провести нови стрес тест „високе инфлације“ како би се утврдиле ризичне банке. Бивши предсједник *Феда* из Њујорка, *Dudley*, изјавио је да најновији извјештај о инфлацији не мијења путању повећања референтне каматне стопе на састанку у јулу, али отвара питање да ли ће јулско повећање бити посљедње.

Истраживање које је објавио *Фед* из Њујорка показало је да су краткорочна очекивања инфлације смањена на најнижи ниво од априла 2021. године. То имплицира да инфлаторни притисци слабе, што би са друге стране могло да смањи притисак на *Фед* да поново повећава каматне стопе. Такође, истраживање је показало

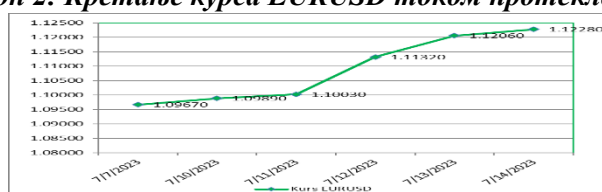
да очекивани раст цијена некретнина расте пети мјесец заредом, сугеришући да би у неком тренутку инфлација некретнина поново могла постати проблем за Фед. Банке на „Волстриту“ се суочавају са једном од највећих регулаторних реформи од финансијске кризе. Потпредсједник Феда за супервизију, *Michael Barr*, предложио је снижавање прага за нове капиталне захтјеве на 100 милијарди USD са 700 милијарди USD те да банке користе стандардизовани приступ за процјену кредита.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације (Г/Г) ЈУН	3,1%	3,0%	4,0%
2.	Основна стопа инфлације (Г/Г) ЈУН	5,0%	4,8%	5,3%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите 7. ЈУЛ	-	0,9%	-4,4%
4.	Индекс произвођачких цијена (Г/Г) ЈУН	0,4%	0,1%	0,9%
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 8. ЈУЛ	250.000	237.000	249.000
6.	Стални захтјеви незапослених 1. ЈУЛ	1.720.000	1.729.000	1.718.000
7.	Потрошачки кредити (у милијардама USD) МАЈ	20.000	7.240	20.323
8.	Индекс улазних цијена (Г/Г) ЈУН	-6,1%	-6,1%	-5,7%
9.	Индекс излазних цијена (Г/Г) ЈУН	-11,0%	-12,0%	-10,2%
10.	Индекс располож. потрошача Унив. из Мигичена П ЈУЛ	65,5	72,6	64,4

USD је депрецирао у односу на EUR те је курс EURUSD забиљежио раст с нивоа од 1,0967 на ниво од 1,1228, што на седмичном нивоу представља раст од 2,38%.

Графикон 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице, министар финансија *Hunt* истакао је да ће Влада Велике Британије и БоЕ учинити све што је потребно, док се инфлација не врати на циљани ниво од 2%, чиме је указао да ће каматне стопе остати високе још неко вријеме. *Hunt* је истакао да је у фокусу осигурање „здравог новца“, док је гувернер *Bailey* истакао „да ће завршити посао“ који се односи на сузбијање инфлације.

Гувернер БоЕ, *Bailey*, изјавио је да снажно тржиште рада у Великој Британији смањује притисак на домаћинства због растућих каматних стопа, али да тренутни нивои повећања плата нису у складу с циљаним нивоом инфлације БоЕ. Нагласио је да је важно да промјене у каматним стопама преносе банке, а да снажан банкарски систем треба да подстакне конкуренцију по питању каматних стопа за штедише. Такође, навео је да су економија и финансијски систем Велике Британије отпорни на ризик растућих каматних стопа. Међутим, признао је да су одређени елементи глобалног финансијског система и даље подложни растућим каматним стопама и геополитичким ризицима. *Bailey* је напоменуо да ће Комитет за финансијску политику остати на опрезу док утицај растућих каматних стопа не почне дјеловати, напомињући да строжи стандарди кредитирања одражавају одговарајућу процјену ризика.

Влада Велике Британије је прихватила препоруке свих органа да уради ревизију плата у јавном сектору, према којој ће милиони радника у јавном сектору у Великој Британији добити повећање плате од 6% или више. Влада се неће задуживати ни повећавати порезе како би финансирала ово повећање, већ ће тај дефицит финансирати из буџета министарстава Владе и с повећавањем пореза за недавне имигранте. Премијер *Sunak* је изјавио да је одлучан да смањи инфлацију и да је увјерен да ће се то и десити, мада према његовом мишљењу циљ да се инфлација преполови постаје све већи изазов. Такође, напоменуо је да има одговорност да буде фер према радницима у јавном сектору и пореским обвезницима приликом доношења одлука о платама у јавном сектору те је позвао синдикалне лидере да прихвате понуде за плате и одустану од штрајкова.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно	Претходни
				стање	период
1.	Просјечне седмичне зараде (Г/Г)	MAJ	6,8%	6,9%	6,7
2.	Стопа незапослености	MAJ	3,8%	4,0%	3,8%
3.	РИЦС индекс цијена кућа	ЈУН	-35,0%	-46,5%	-30,5%
4.	БДП (М/М)	MAJ	-0,3%	-0,1%	0,2%
5.	Индустријска производња (Г/Г)	MAJ	-2,3%	-2,3%	-1,6%
6.	Трговински биланс (у милијардама GBP)	MAJ	-1.500,0	-6.578,0	-2.463,0

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR па је курс EURGBP забиљежио раст с нивоа од 0,85416 на ниво од 0,85752. GBP је апрецирала у односу на USD па је курс GBPUSD повећан с нивоа од 1,2839 на ниво од 1,3093.

ЈАПАН

Премијер Владе Јапана, *Kishida*, изјавио је током протекле седмице да разматра да изврши реконструкцију свог кабинета и руководства Либерално-демократске партије, док добија све мање подршке у јавности, углавном због погрешног рјешавања кључних домаћих питања. Очекује се да ће *Kishida* одлучивати о кадровским промјенама у септембру, с обзиром на то да је средина септембра једини расположиви период за реконструкцију кабинета.

Највиши валутни дипломата, *Masato Kanda*, изјавио је да ће Влада Јапана наставити пажљиво пратити девизно тржиште, напомињући да се чини да је дошло до изненадног пада шпекулативних кратких позиција у JPY. Такође, постоје одређени знакови промјена трендова цијена у Јапану с прољећним повећањем плата, компанијама које рефлектују повећање трошкова, промјенама дефлаторних норми те начином на који се плате и цијене одређују. Европска унија је јуче саопштила да укида преостала ограничења увоза које је увела на прехранбене производе из дијела Јапана, након катастрофе у нуклеарној електрани „Фукушима“ 2011. године. Премијер Владе Јапана, *Kishida*, поздравио је укидање ограничења ЕУ на увоз хране, подржавајући све веће учешће ЕУ у Индопацифику.

Званичници БоЈ ће вјероватно повећати своју прогнозу инфлације изнад 2% за ову фискалну годину на састанку који се одржава 28. јула. БоЈ је у петак објавио детаље о томе како ће спровести главну ревизију својих претходних неконвенционалних корака монетарног ублажавања, што укључује и план за одржавање прве радионице у децембру. БоЈ је саопштио да ће на децембарској радионици разговарати о темама као што су монетарна политика, финансијски систем и развој тржишта. Узимајући у обзир повратне информације с прве радионице, БоЈ ће спровести даљња истраживања и анализе које ће бити обрађене у другој радионици која ће се одржати у мају наредне године. Осим таквих радионица, БоЈ ће размијенити мишљења с иностраним академицима у оквиру дугорочне ревизије.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно	Претходни
				стање	период
1.	Текући рачун (у милијардама JPY)	MAJ	1.910,8	1.862,4	1.895,1
2.	Монетарни агрегат М2 (Г/Г)	ЈУН	-	2,6%	2,6%
3.	Монетарни агрегат М3 (Г/Г)	ЈУН	-	2,1%	2,1%
4.	Индекс произвођачких цијена услужног сектора (Г/Г)	ЈУН	4,4%	4,1%	5,2%
5.	Основне машинске наруцбине (Г/Г)	MAJ	0,1%	-8,7%	-5,9%
6.	Индустријска производња (Г/Г) Ф	MAJ	-	4,2%	-0,7%
7.	Искоришћеност капацитета (М/М)	MAJ	-	-6,3%	2,9%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR те је курс EURJPY забиљежио пад с нивоа од 155,94 на ниво од 155,84. JPY је апрецирао и у односу на USD те је курс USDJPY забиљежио пад с нивоа 142,21 на ниво од 138,80.

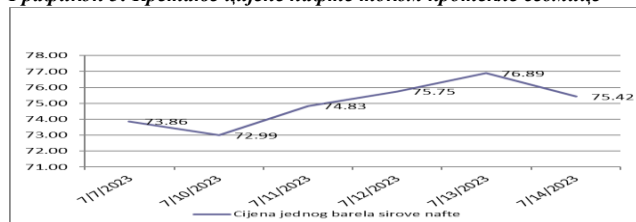
НАФТА И ЗЛАТО

Цијена једног барела сирове нафте на отварању тржишта у понедјељак износила је 73,86 USD (67,35 EUR).

Цијена нафте је почетком седмице смањена након што су за Кину објављени подаци о инфлацији за јуни који су били лошији од очекивања. Значајнији пад цијене лимитиран је очекиваним смањењем понуде из Саудијске Арабије и Русије. У уторак је цијена овог енергента забиљежила раст под утицајем ранијих вијести о подршци Кине сектору некретнина, као и због забринутости на страни понуде. Блумберг је објавио вијест да токови руске нафте почињу да показују знакове успорења, тек након 4 мјесеца од када је ова земља требала смањити обим производње и након што су у прошлој седмици најављена даљња смањења. Према извјештају секретаријата ОПЕЦ+, приходи ОПЕЦ-а од извоза су повећани у прошлој години на скоро највећи ниво у последњих десет година, јер су ратна дејства између Украјине и Русије подстакла раст цијене нафте, а кључне чланице повећале обим производње. Секретаријат ОПЕЦ+ очекује глобални раст тражње за енергијом у 2024. години за 23%. Под утицајем објављивања податка о стопи инфлације у САД, цијена једног барела сирове нафте је средином седмице забиљежила и ниво изнад 80 USD током трговања, по први пут од маја. Извјештај ЕИА је показао повећање залиха сирове нафте у протеклој седмици за 5,9 хиљада барела, иако је очекивано било смањење за 50 хиљада барела. ЕИА је у мјесечном извјештају о нафти навела да ће свјетска потражња за нафтом ове године достићи рекорд свих времена, али економска кретања и повећање каматних стопа значе да ће овогодишње повећање бити нешто мање од очекиваног. ЕИА очекује да ће глобална тражња за нафтом надмашити понуду у овој години.

На затварању тржишта у петак, цијена једног барела сирове нафте износила је 75,42 USD (67,17 EUR). На седмичном нивоу, цијена нафте је, трећу седмицу заредом, забиљежила раст те је у односу на претходну повећана за 2,11%.

Графикон 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

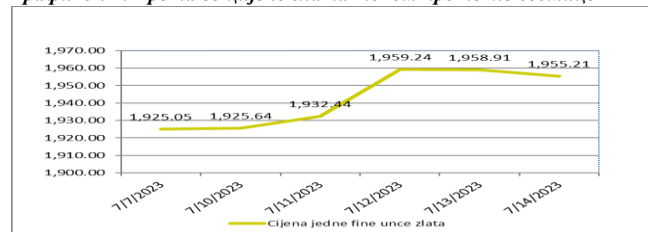

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак, цијена једне fine унце злата износила је 1.925,05 USD (1.755,31 EUR).

Цијена злата је почетком седмице биљежила веома благи раст, јер је тржиште било у ишчекивању објављивања података о нивоу потрошачких цијена (ЦПИ) у САД, јер је исти требало да сигнализира даљње промјене монетарне политике Феда. „Фајненшал тајмс“ је објавио вијест да велики број земаља купује злато које користи као заштиту од инфлаторног ризика. Поред тога, све се чешће обављају трансакције физичким златом које се држи као резерва у земљи умјесто у другим централним банкама, а што је резултат појачаних геополитичких тензија и страха од санкција и ефекта санкција на девизне резерве. Под утицајем депрецијације USD, цијена овог племенитог метала је наставила биљежити раст и у уторак. Такође, снажна депрецијација USD, након објављивања података везаних за инфлацију у САД, утицала је на значајан раст цијене једне fine унце злата у сриједу те је цијена овог племенитог метала забиљежила највиши ниво у последњих скоро мјесец дана. Након објављивања податка о произвођачким цијенама у САД, цијена злата у четвртак је иницијално смањена, након чега је успједила корекција навише. Златом се у петак трговало у релативно уском распону због побољшања глобалног расположења везаног за ризике.

На затварању тржишта у петак, цијена једне fine унце злата износила је 1.955,21 USD (1.741,37 EUR). У односу на претходну седмицу, цијена злата је повећана за 1,57%.

Графикон 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања заснован је на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица коришћења или немогућности коришћења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.